

محل مطبعه و اداره :

جفـال اوغلانـده امنيت
صندوغي جوارنده
شنكول يقوشنده
۲۲ نومرو

مستطابق

اظـار :

مسلكمزه . و افق آثار
جدیدہ مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدلمه یں آثار اعاده اولنماز

دیرہ ، فلسفہ ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاسیاندرہ و بالخاصہ احوال و شئونہ اسلامیدرہ بحث ایدر و هفته درہ بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرلمه دن مقوا بورو ایله کوندربیلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضلہ آلتیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

کرامتدین میرزا آغا خان و شیخ احمد کرمانی ، (جیرالملک) حاجی میرزا حسن خان کلدی و بودردینک عجمستان حکومتیه تسلیمی تورکیان طلب ایدلدی . صوک اوچی طوتوله رق عجمستانه اعاده اولوندیلر و آشاغیده ناصرالدین شاهک قتلنه عائد بمخترده کوریله جکی وجهله هبسی ده تبریزده کیزلیجه تلف ایدلایلر سید جمال الدینه کلنجه سلطان اونی اعاده دن استنکاف ایله مشدی . ملت مسئله سی تام زماننده اورته یه چیقدی . زیرا حقیقه افغانلی اولسه یدی کیمک حمایه سنه کیره جکدی بلایه باقکزه انکلترونک ! .. زیرا افغانستانک خارجهده سیاسی وکیللری یوقدر ؛ افغانستان تبعه سنک محافظه منافعی وکاله حامی حکومت انکلترونکلی تکفل ایتشد ، مع مافیه سید حقیقه افغانلی اولمادیغدن و یاخود بونجه زماندن بری علیه اعلان بغض و نفرت ایتدیکی بر دولتک قوچاغنه ولوک محافظه نفس ایچون بیله آتلمغی هر نه دنسه مناسب کوره مدیکی ایچون عادتا کنسینی حمیدک آله تسلیم ایتدی ..

فقط سلطان یوقاریده دیدیکمز کبی اونی ایرانه تسلیمدن امتناع ایتدی .

مابعدی وار

علیه ویا له مزده نه لر سویلانیور ؟

الحائن خائف : آفریقای اسلامی بی ، بر باشند او بر باشه قدر طومنه چالیشان فرانسه داینلر هجومی کابوسندن بر درلو قورئیه - میور ؛ آسیای اسلامی بی ماینلرنده بولمیه اوغراشان اسکلترو روسیه ایسه هند ، چین و تورکستان مسلمانلرینک انتباهی قورقوسیه دائما بی حضوردرلر . اسکیدن آوروپالیر متصل « صاری تهلکه » وار دهرک ، اونی بهانه اتخاذایده رک ، چینه ، هند چینی یه ، ژاپونیا به صالدروب طورییورلردی . نهایت دیدکری کلدی ، چیقدی : ژاپونیا باشلرینه حقیقه بر « صاری تهلکه » چیقدی ؛ چین ده ، بوکون ، یارین ، ژاپونیا دن دهامدهش - شاقا دکل ، ۳۵۰ ملیونلق بر خلق ، بر عالم .. بر « صاری بلا » اولاجق .. ژاپونیا طیاغندن صوکره روسلر دیلیرینه « یشیل تهلکه » بی دولادیلر . « یشیل تهلکه » عالم اسلامک ، باشده خلیفه لری اولمق اوزره ، اتحاد ایتله لیدر ، ۳۰۰ ملیون موحدین ، بی ذیشانک یشیل سنجاغی آلتنده برلشوب ، عصرلردن بری کنسیدیلرینی صویان ، ازن ، تحقیرایدن زنکین ، ظالم ، فقط آرتق نقطه کالندن نزله باشلامش اوروپایه قارشى حرکت ایدرسه ، اوروپالیر ایچون جدا قورقچ بر « یشیل تهلکه » اولور . لکن یازیق که عالم اسلام حالا یک متفرق ، یک متشتدر . خصمان ، « اتحاد اسلام » ی ، « یشیل تهلکه » بی آنجق حبه بی قبه یاهر ق کوریورلر و مسلمانلره وسیله تعرض اولمق اوزره ، بویله مبالغه واعظام ایدیورلر ، بزده ، بوندن عبرتین اوله رق ، ژاپونلرک « صاری تهلکه » بی بوشه چیقارمدقلری کبی « یشیل تهلکه » بی وهم و خیال عالندن ، ساجه

زماننده عدلیه ده اجرای حاکمیت ایدن شیخ علی القز وینی که باغ شاه محبوسیندن بری اولوب شاهک آتش غضبه اک زیاده دوچار اولان مظلومیندن بریدر . صوکره استانبوله فارسیجه چیقان « اختر » ک ناشر وکیلی میرزا آغا خان که شیخ احمد کرمانی ایله ۱۷ تموز ۱۸۹۶ ده تبریزده کیزلیجه تلف ایدلشدر ؛

صوکره میرزا رضاخان کرمانی که ۱ مایس ۱۸۹۶ ده شاهى قتل ایله عینی سنهک تموز ۱۲ سنده طهرانده صلب اولومشدی . برده میرزا محمد علی خان طهرانی که مذهبی رد ایچون بر (ردالمذاهب) .. اثر یازمشدر .

نهایت شاه اونی مملکتدن چیقارمغه قرار ویردی صوک التجا ایتدیکی یره جبراً دخوله جرأت ایتدی و توقیفنه ۵۰۰ آتلی مأمور ایتدی (اوله بر زمانده که خسته بر حالدیه پاناقره ایدی) بونلر اوکا تورکیا حدودینه قدر رفاقه مأموردیلر ؛ بو حرکت سیدک مفتونی اولانلر آره سنده بویوک بر انفعال اویاندرمش ؛ و صوک بابلردن آکلاشیله جنی وجهله ناصرالدین شاهک ۱۸۹۶ ده قتلنه باعث اولان اسبابدن اک قوتلیسنی تشکیل ایلمشدر .

سید جمال الدینک ایراندن بو سفرکی اخراجی تاریخی بیلمیورم . لکن ۱۸۹۰ سنه سنک نهایترینه یاخود ۱۸۹۱ سنه سنک اوائلنه طوغری اولسه کرکدر ؛

۱۸۹۱ صوک بهارنده لوندرده ایدی ؛ اوکا بر دعوت اوزرینه پرنس مالقوم خانک (هولاند یارق) دهکی اونده راست کلدم ..

او اوکه بو معظم دیپلوماتک شاه ایله اولان منازعه سنه قدر عجمستان سفارتخانه سی اولمشدی ؛ سیداسمنده کی احتیاسات شخصیه م توتون امتیازاتندن باحث ایکنجی بابده بیان اولونه جقدر .

لوندرده بولوندینی مدتجه بر چوق ملاقاتلرده بولوندی . (عجمستانده ترور اجرای حکم ایدیور) بر لوحه سی آلتنده شاهک افعال کیفیه سنه شدلی هجوملر ایدن مختلف سیاسی مقاله لر یازمقدن کرى دورمادی ۱۸۹۷ ده سید تکرار استانبوله کیتدی که حیاتک صوک بش سنه سی بوراده کجی ؛ سلطان حمیدک توجه شاهانه (۱) سنه مظهر اولمشدی ؛ سلطان اونی هر کوردیکی زمان شاهه قارشى اولان اعتراضاتی آرتق کسمسی لزومنی بیلدیرردی .

دیورددی که « عجم سفیری بی هر کوروشنده مسئله بی آچور . برنجی وایکنجی دفعه لر هیچ بر شی دیمه دم ، فقط آرتق اوچنجی دفعه سنده ، بوبابده اجرای نفوذ ایتکی وعد ایتدم ، سید جوابا دیدی که خلیفه عصرک امرینه اطاعة ایران شاهنی عفو ایدیورم ایران شاهنی عفو ایدیورم ایران شاهنی عفو ایدیورم » بونک اوزرینه سلطان تصدیق کارانه علاوه ایتدی ؛ حقیقه ایران شاهنی سندن یک قورقیور ! بو قورقو حادثات اخیره نک کوستره جکی وجهله یک ده بی اساس دکلدی .

ناصرالدین شاهک ۱ مایس ۱۸۹۶ ده میرزا رضای کرمانی طرفندن قتلی اوزرینه شبهه ایلک اول (یک حقسنزجه) بابلر اوزرینه دوشدی ، صوکره صیره سید جمال الدین وبعده رفقهای

حقيقتہ چقارہ بيلسەك ... لىكن بوذات ومسكتمزله هيچ تمكسنى؟...
مع مافيه عالم اسلامده ، استفادة ايدلمكسزىن قيمتدار معدنلر يىز كى
كومولى ياتان عظيم قوتلرى و او قوتلردن كويا فائده مند اولميه اوغرا -
شديغمز دشمنلر يىزك يازلارندن اوكره نەلمده ، بك قورومش قائمده
بارى بر آرز حرکت كلسون . .

توركستانده ، روسيه اداره سنك دقنسرلىكى ، اهمالى يوزندن ،
اهالى مسلمة استقلال سوداسنده بولنيورمش ، عثمانلارله مناسبتدار
ايمش ، « اتحاد اسلام » ارشاد قى كى تىد كچه توسع ايدنيورمش . بودعوالرى
روس غزتملرندن بريى ، اوزون اوزادى يه تفصيلاته كيريشه رك ،
شويله باللانديره باللانديره آكلاتيور : « توركستانى ضبط ايتديكمز دن
برى يارم عصر دن زياته زمان كچديكى حالده آلتى مليون مسلمان
نفوسه مالك بوملكت نيم مستقل ايكي خانليقه برابر (روس واليرينه
تابع بوخانلقلار ، روسلر كوزينه اماده باتيور ها !) روسيه دن تماماً
آرى ، كندى كندى اداره ايدرك ياشايوب كيديور . روسيه ده ،
مراكز حكومتده بوكنيش اولكه نك مقدراتيله مشغول اولان هيچ
يوق كيدر . حالبوكه توركستانك يالكرز پاموق محصولى ۱۵۰ مليون
روبله (۱۷ مليون ليرا قدر) دن فضله يه بالغ اوليور . دولت
بانقه سنك يالكرز خوقند شهر نده كى سنوى آليش و يرش ۴۰۰ مليون
روبله (۵۲ مليون ليرا قدر) دن فضله در .

اقتصاد و تجارتجه بو قدر اهميتلى اولمسه رغماً نه حكومت مزنده
اهل مز ، توركستانك موجوديتندن بيله كر كى كى خبردار دكلدر .
توركستان اداره سنده معين ، منظم بر مسلك و حركت مز كورنمور .
صوك زمانلره قدر ، توركستان اداره سنك بويله شرفيانه اوليشى ،
روسيه نك منافعه مخالف اولمقله برابر ، مملكتمزك وحدت و عظمتنه
بر ضرر توليد ايدمىز ، و بناء عليه غير محسوس قالا بيلوردى .
زيرا يرلى اهلينك خاطره سنده ، روس سلاخنك پارلاق مظفرياتى
هنوز بك ذى حيات ايدى ، اهالى قوى و غالب فاتحلر ك او كنده كال خشوع
ايله ركوع ايله ايدى . (بو ركوع كلمه سنى معنای مجازيسيله دكل ،
معنای حقيقي سيله آلمالى ؛ ياقين زمانلره قدر توركستانلى بر آدم
روسك بر چاووشى كچركن بيله اياغه قالقوب ، باشنى اكه يه مجبور
طوتيلوردى .) لىكن آرتق بوزمانلر كچدى . اقصاى شرق
مغلوبيتى ، اختلال سنه لر نده حكومت مزك اظهار ايتديكى اقتدار سزلق
اسياى وسطاده روس اسمنك هييت و شائى محو ايدى . ديكر
جهتدن عالم اسلامك انتباهى ، توركيه و ايرانده كى وقايع ، توركستانك
اهالى مسلمه سنده تاثير ايلهر ك كوزلر ينى آچدى ، اسيا قطعه سنك
تا قبلنده اوطوران ، چوره سى قاردهش مسلمان اولكه لر يله محاط
اولان توركستان روسى ، آرتق كنديسنده مجاهد ، جنكجو اسلامك
ضربان نبضنى حس ايدور . .

توركستانك حقايق احوالى رسمى « آسايش بر كالدرك » زمينى
اوزرنده قره نقطه لرله مصوردر ، توركستانك اسكى قبالى حياتى ،
ايكى تيور يول شريانيه كيرن مؤثرات اقتصاديه سايه سنده آرتق

تاريخه انتقال ايتمشدر . سن رشدارنده ، مملكتنك روسيه طرفندن
فتحنى كورمش اولان نسل قديم شمدى صحنه حيات و فعاليتدن
چكلمشدر . نسل اخير ، اسكيلر كى اوروپا و روس مدنيتلرندن
قورقوب قاچيور ، روسيه و اوروپا ايله مناسبات اقتصاديه كيريور .
روابط مدنيه تأسيس ايديور . لىكن تأسف اولتور (يعنى روسلر
شاين تأسف بوليورلر) كيرلى اهلينك اوروپا مدنى ايلار واطى و مناسباتى
اولرك اوروپا ليغه و روسيه دولته اولان يىبانچيلقلىنى ازاله ايتيور .
(يعنى خريستان و روس اوليورلر . اوروپا اصول و كشفلرندن
تورك و مسلمان قاله رق استفاده ايديورلر .) اى سطحى بين سياحلر
بيله ، توركستانده روس و مسلمان عناصرى بيننده كى عدم انسيتى ،
بيكانه لىكى كورمىن كچه مزلر . بو حالده ، توركستانك آلتى مليونلوق مسلمان
نه كى غايه خيالىلره مال كدر ؟ ترقى يى نه جهت كى تمكده تصور ايديورلر ؟
بو خلقك احوال روحيه سى ناصلدر ؟

مأمور يىز ، بو وبوكا مماثل مسائلك حليله اصلا اوغراشميور .
۱۸۹۸ سنه ميلاديه سنده (۱۳۲۶ سنه هجر يه سنده) فرغانه ده بر شيخنك
توابيله حكومت عليه نه قيامى ، ايلتك آمر و مأمورلرى ايچون ، قطعياً
بكلنلمدك بر شى اولمشدى . بو وقعه دن صكره اهالى مسلمة نك احوالى
تدقيق لزومى آ كلاشيلديسه ده ، ينه جدى بر صورتده ، فكر تعقيب ايله
تدقيق قاده دوام ايدن آمر و مأمورلر يىز بولنمادى . توركستانده كى مأمورلر مزك
جهل و غفلتى بعض خصوصاتده محير العقولدر . مثلاً بوتون توركستانده
مسلمانلر ك مكتب و مدرسه دنيلن ۱۵ بيكى متجاوز دارالتدريسلى
موجود اولوب بولمده ۱۰۰ بيكى متجاوز مسلمان چوجق و كنجلىرى
اوقوردى بو مكتب و مدرسه لرده نلر اوقوديلديغى نندن ، مكتب
و مدرسه لرك مدير ، مدرس و معلملى كيملر اولديغى نندن ، نه كى
مقاصد و غاياته بودارالتعليملر ك آلت بولنديغى نندن مركزى و محلى
مأمور يىن حكومت مزك هيچ برينك ذره قدر خبر و معلوماتى يوقدر !
حالبوكه ، يوقاريده ديديكمز وجهله بو مكتب و مدرسه لرده يوز
بيكى متجاوز روسيه تبعه سى اوقومقده در . .

بو كى احوال و شرائط داخلده اداره ايديلن آساي وسطا
ولايتلر يىزده « اتحاد اسلام » فكرينك تلقين و نشر اولنيشنه تعجب
ايتك ناممجلدر .

نسل قديم ، خانلر زمانك شدت و ظلمنى كوردىكى ايچون ،
مملكترلر يىنك روسيه تحت حكمنه كچمه سنى متعاقب كوردىكى عدل
و مرحمتدن ممنون قالمشدى ، ايكي طرز اداره نك اختلافى تماماً مدرك
ايدى . فقط نسل اخير ، رؤساى روحانيه نك تاثير و تلقينى سايه سنده
خانلر زمانى ، ايدى آليزه ايديور ، خيالى فقط نظر فريب رنگلرله
بوييارق كوريور ؛ روس حكومتك افعال و حرركاته ايسه نظر تنقيد
ايله باقيور . بولر ، ماضينك رجوعنى ممكن ، ظن ايدنيورلر . باخصوص
بخارا و خيوه نك بقاسى ، بو امكانه دليل كوستريليور . پروپاگانداچيلر ،
روسيه نك بخارا و خيوه يى الحاق ، غير مقتدر اولديغى سويلهر ك ، بو
اعتقادي قوتلشديرييورلر .

وجوده کتیر مکدی . برکت ویرسون بو سفر حکومت محلیه بر آ-
آچیق کوزلیک کوستره رک، بو تشبه مانع اولدی . بوکا ممانعت
اولندی اما، حالا یرلی مکتب و مدرسه لرک معلم لرندن بر چوغی قزان
تاتارلریدر. بوتاتارلر، یرلی چوجقارینه دائما فکر و نظرلرینی تلقین
ایله اوغراشیورلرده بوکا کیمسه نك آلدیردینی یوق .

برمملکتی اداره ایتک یالکز اوراده عسکر و مأمور بولندیرمق
دیمک دکلدر . اداره ایدیه جک مملکتی هرشیدن اول اوکر نك، بيلمک
لازمدر . (بو تنبیی عثمانی مأمورلری ده خاطر لاسه فنا اولماز)
اسکیزلرک هندستان اداره سنده اساس اتخا ایتش اولدقاری بوقاعده یی
اے از نظر دقته آلان بز، (خیر بو طوغری دکل ؛ اوشرقی عثمانیلر
هیچ کیمسه یه بر اقامیز ...) تورکستان مأمورلری آره سنده محلی
لسانه واقف اولانلریمز پک آز . تورکستانده سیاستمز صرف بر اداره
قرطاسیه دن عبارتدر . بو بویه دوام ایدرسه ، صوکی آغلانیله جق کبی
بر حال اوله جقدر ؛ لکن صوک پشیمانلق فائده ویرمز .

نهایت ترجمه یی بتیره بیلدک . طرفزدن علاوه ایدیه جک یالکز
بر چفت سوز قالدی : او قویکمز و دوشونکمز ...

مکاتیب

کتابخانه لر مز

ممالک متمدنه نك جمله سنده بر اصول مستحسن واردر ، مقرر اداره
اولان شهرده بر دولت کتابخانه سی بولنور . بو کتابخانه ده ، انسان
اسکی ویکی کتاب و رساله لرک پک چوغنی وهله او مملکتده منتشر
کتاب و رساله ک هان جمله سنی بوله بیلور . بونوع کتابخانه دن ، لوندرو نك
« بریتانیا موزه سی کتابخانه سنی » برلینک « کتابخانه قرالیسنی » پاریسک
« کتابخانه ملیسنی » کتاب ایله علاقه سی اولان هرکس ایشیتمش
کیدر . بو کتابخانه لر ، اسکی کتابلری پک چوق مصرفله قاتلانده
اشترا ایدرلر ، اما مملکتده منتشر یکی کتابلری ایدینک ایچون هان
هیچ مصرفمز ، ای بر اصول طوتارلر : مملکتده کتاب ، رساله ،
غزته ، بیاننامه ، اعلاننامه ... الخ باصان هر مطبعه جی باصدینی شیک
ایکی ویا اوج نسخه سنی دولت کتابخانه سنی کوندرمه یه قانوناً بورجیلدر .
بوقانون ایله طابعه دوشون ویرکو غایت جزئی اولدیجی حالده کتابخانه
دولت ، مملکتده منتشر بالجله آثاره مالک اولور .

یوقاریده کی سطرلری ، کونده لک غزته لر دن بریسنده بر قاق کون
اول او قودینغ بر فقره اوزرینه یازدم . فقره ده شویله دنیلیور : بایزید
کتبخانه سنده یکی اثرلر هیچ یوق . کتبخانه لر مرکز کتب عتیقه
موزه سی حالندن چیقاریلوب ، پیدرپی نشر ایدیلن آثار مفیده ایله
تزین ایدلمه سی لازم . مرجعک نظر دقتی جلب ایدرز .

غریبه متخذاصولک سهولت و محسناتی طانیدینغ کتابخانه مفتش لرندن
برذاته برحق سنه اول عرض ایتشدمده « آمان ، نه ای ونه قولای ،

تورکستانده اتحاد اسلام فدرینک ناشرلری ، یرلی علما و مشایخ ،
خصوصیه قزان تاتارلری و برده حدود خارجنده کی ممالک اسلامیه دن
کلندر . اتحاد اسلام پروپاگاندا جیلری ، روسیه یی ضعیف ، عالم اسلامی
وعلی الخصوص دولت عثمانیه یی فوق العاده قوی کوستره رک ، اهلینک
افکارینی تغلیط ایدیورلر . اتحاد اسلام نشریاتنک اکه مهم بر مرکز ی ،
استانبولده کنج تورک فرقه سی طرفدن تأسیس ایدیلمش « آسیای
وسطاده تعمیم معارف جمعیتی » در .

(بو اولسه اولسه ، بر قاق آی اول ، اوچ بش کنجک صرف
استانبولده کی بخارالیر آراسنده تعمیم معارف قصیده تشکیل
ایتدکلی کو حوک و پک متواضع جمعیت اوله جقدر . بونک اتحاد اسلام
نشریاتیه مشغول اولدینندن قطعاً خبریمز یوقدر . هله کنج تورکلرک
اتحاد اسلام فکرینی تعقیب ایدن جمعیتلر تأسیس ایتک شویله طورسون ،
اومثالو جمعیتلره حسن توجه کوستره جکلرینی بیه امید ایده میورز .)
« آسیای وسطاده تعمیم معارف جمعیتی » نك باصدیردینی نشر فکر
رسائل و اوراقی آسیای وسطا مأمورلری طرفدن مصادره اولمشدر (!)
تورکستانه تیمور یول خطوطنک تمیددی ، تورکستانلیرک دیگر
مسلمانلرله مناسباتی تسهیل و تزید ایتدی . شمدی تورکستان
مسلمانلری حجه پک چوق کیدیورلر ، یوله تورک پروپاگاندا جیلری
طرفدن ایشله نیورلر و تورکیه دن اوللرینه مقاصد معینه ایله یازیلمش ،
چیزلمش ، یابامش ، بر چوق کتاب ، رساله ، جریده ، خریطه و رسملر
طاشیورلر ، رسملر آره سنده خلیفه اسلام اولان تورکیه پادشاهنک
بوتون عالم اسلام اوزرینه آچلمش پیغمبرک یشیل سنجانی آنده
اولدینغی ؛ یا خود کره ارضی آلی آلتنده طوتمقده بولندینغی کوستریر
تصویرلری واردر . (بز بوکی رسملری و بور و حده خریطه لر ی
شمدی یه قدر اصلا کورمدمک . انجق روس غزته سنک بوسوزلرندن استفاده
ایله اوکی تصویر و خریطه لر یاه جق آدملر انشاء بولنور ...)

تورکیه دن ، آسیای وسطایه مشوقلر متصل کلیورلر . بوسنه
تربه پیغمبری مفتاحکاری دنیان بر آدم کلوب ، بر خیلی دولاشدی .
نه مقصدله دولاشدینغی مأمورلریمزدن هیچ بر کیمسه بیلمدی و بيلمک
ایسته مدی . (مشوقلرک متصل کله لرینه قوی بر دلیل !)

اوللری تورکستانک مکتب و مدرسه لرنده یالکز قرآن و شریعت
او قودیلدینغی جهته منافع دولته مغایرتی کورینمزدی . لکن بالاخره
بو اسکی اصول مکتب و مدرسه لر یرینه کنیش پروغراملی یکی اصول
دارالتعلیملر قائم اولمه یه باشلادی . اصول تدریسک تکمیلله ، یرلی
خلق نعمت معارفدن ده واسع بر مقیاسده مستفید اولمه لرینه
ممنون اولمق لازمدر . لکن تأسف اولنورکه بوایشه قزان تاتارلری
قاریشدی ؛ قزان تاتارلری هر طرفده اولدینغی کبی تورکستانده
مسلمانلرک مرئی و مملکتی و مسلمان مختاریتنک ناشرلکی رولنی ایفا
ایدیورلر . تورکستانلیرک قزان تاتارلرینک تشبث و اشتراکیله
بوسنه مسلمان چوجقارینک تعلیم و تربیه سیچون « مسلمان ترقی
جمعیتی » آچق ایسته دیلر ؛ بو عادتاً مسلمانلره مخصوص بر معارف نظارتی